

Latvijas Zinātnes padome

MATERIĀLU KOPA SKOLOTĀJIEM

Interaktīvās mācību metodes Māras Zālītes romāna “Pieci pirksti” apgūvē

Materiāls izstrādāts

Daugavpils Universitātē
projektā “Naratīvs, forma un balss: literatūras iesakņotība kultūrā un sabiedrībā”,
Nr. VPP-LETONIKA-2022/3-0003
Valsts pētījumu programmas “Letonika latviskas un eiropiskas sabiedrības attīstībai” ietvaros

INTERAKTĪVĀS MĀCĪBU METODES

Metodiskais komentārs:

Materiālu kopa paredzēta tēmas **Biogrāfiskā un autobiogrāfiska proza. Žanra analīze** apguvei 10. klasē.

Projekta “Kompetenču pieeja mācību saturā” (Skola2030) Kultūras izpratne un pašizpaušmes mākslā mācību jomas ietvaros pamatkursa programmā literatūrā vidusskolā skolēni lasa un analizē mūsdienu autobiogrāfiska žanra grāmatu vai tās fragmentus (piem., Māras Zālītes “Pieci pirksti”), Materiāls piedāvā M. Zālītes romāna apgūvē izmantot interaktīvās mācību metodes, izmantojot dažādu laikmetu vēsturisko kontekstu.

Galvenās iezīmes, kas atšķir interaktīvās mācību metodes no tradicionālajām:

1. **interaktīvās mācību metodes mācību procesā nodrošina skolotāja un skolēnu pozitīvu sadarbību zināšanu un prasmju apguvei;**
2. **mācīšanās notiek darbībā;**
3. **skolēniem ir iespēja izmantot savu pieredzi;**
4. **tiek veicināta skolēnu patstāvīgā darbība.**

Rubana, I. M. (2000) Mācīties darot. Rīga: RaKa

Mācību metožu izvēli nosaka gan iecerētais stundas mērķis, gan plānotie uzdevumi un tās saturs. Liela vērtība jāpievērš arī skolēnu mācību motivācijas līmenim, viņu vecumposma iezīmēm un interesēm.

NOSACĪJUMI INTERAKTĪVĀO MĀCĪBU METOŽU IZVĒLEI

Izvēlētā mācību metode	Iecerētais mērķis
Grupu darbs, projekts	Līdzdalības veicināšana veiksmīgai rezultātu sasniegšanai
Grupu, pāru darbs, lomu spēles, projekts, pētījums	Skolēna sadarbības prasmju veicināšana
Spēle, „Prāta vētra”, lomu spēles, debates, situācijas analīze	Ieinteresēšana
Situāciju analīze, diskusija, grupu darbs, dialogs	Sadarbības prasmju attīstīšana
Situāciju analīze, diskusija, projekts, referāts	Domāšanas procesu veicināšana
Projekts, laboratorijas darbs, ekskursija	Zināšanu pielietošana praksē
Individuālie uzdevumi, referāts, diskusija, seminārs, projekts	Paškontroles veicināšana
Projekts, pētījums	Meklējumdarbības ierosināšana

Gorsvāne, I. (2003) Interaktīvas mācību metodes mācību satura apguves procesā. Metodika un pieredze II. Rīga: LVAVP, 27. lpp.

Mācību metožu izvēli nosaka gan iecerētais stundas mērķis, gan plānotie uzdevumi un tās saturs. Liela vērtība jāpievērš arī skolēnu mācību motivācijas līmenim, viņu vecumposma iezīmēm un interesēm.

DARBA LAPA

1. Lasiet tekstu.

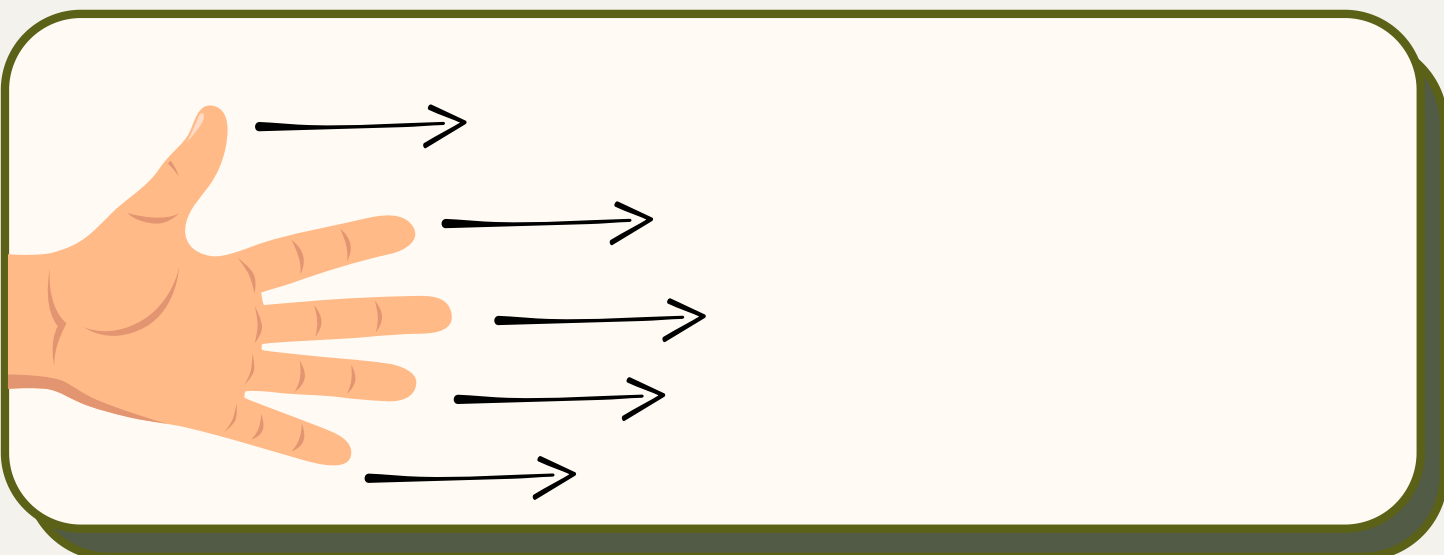
Mūsdienu latviešu literāte Māra Zālīte, kādā intervijā par dzimteni un rakstnieka (latvieša) vietu tajā, ir teikusi:

„Mūs vieno piederība šai zemei. Mūsu vēsture. Vēsture, kas nav tikai skaitļi un fakti, bet galvenais – ilgas, alkas, cerības, rūpes, sāpes, gara strāvājumi, tiekšanās, mīlestība, ko ģenerējuši mūsu senči. Tas gara telpā nezūd atšķirībā no guļbūves pirtiņām. Mūs vieno piederība latviešu kultūrai. Tā ir unikāla. Dainas! Kas tas lasīs, kas dziedās, ja nebūs latviešu? Mūs vieno valoda, kas taču nav tikai saziņas līdzeklis, bet dziļi mistiska substance. Kas to lietos, ja nebūs latviešu? Kopīgais mērķis mums ir to visu saglabāt un turpināt. Jo bez visa tā mēs neesam nekas. Tātad mērķis esam mēs paši. Mēs paši sev esam mērķis. Latviešu tautas pastāvēšana.”

(Repše, 2012)

2. Izsakiet idejas, atbildot uz jautājumu “Kādas ir latvieša dzīves vērtības?”

Idejas pierakstiet “Piecu pirkstu” kartē.

DARBA LAPA

3. Vērtējiet fotogrāfijas, kas tapušas atšķirīgos laika posmos 20. gs., un prognozējiet, kad katra no tām uzņemta. Pamatojiet atbildi, ņemot vērā vēsturiskās pārmaiņas valstī un sabiedrībā.

1.

Dažādu preču veikals
Strenču pagasts
20.gs. _____ gadi.

<http://zudusilatvija.lv/objectsts/object/3700/>

Pamatojums:

Empty dashed box for providing the justification.

DARBA LAPA

3. Vērtējiet fotogrāfijas, kas tapušas atšķirīgos laika posmos 20. gs., un prognozējiet, kad katra no tām uzņemta. Pamatojiet atbildi, ņemot vērā vēsturiskās pārmaiņas valstī un sabiedrībā.

2.

Rīga. Āgenskalns.
Mārupes un Nometņu ielas stūrī.

20.gs. _____ gadi.

<http://zudusilatvija.lv/object/21004/>

Pamatojums:

Empty dotted-line box for providing the justification.

DARBA LAPA

3. Vērtējiet fotogrāfijas, kas tapušas atšķirīgos laika posmos 20. gs., un prognozējiet, kad katra no tām uzņemta. Pamatojiet atbildi, ņemot vērā vēsturiskās pārmaiņas valstī un sabiedrībā.

3.

Veikals Kuldīgā.
Autors: Gvido Kajons
20.gs. _____ gadi.

(Viena diena Latvijā, 1987-2007: fotoalbums. (2008). Rīga: Jāņa Rozes apgāds)

Pamatojums:

Empty dashed-line box for providing the justification.

DARBA LAPA

4. Kurā no fotogrāfijām, jūsu prāt, visspilgtāk atainots Māras Zālītes romānā raksturotā veikala skats? Atbildi pamatojiet.

1.

<http://zudusilatvija.lv/object/subject/3700/>

2.

<http://zudusilatvija.lv/object/subject/21004/>

3.

(Viena diena Latvijā, 1987 2007: fotoalbums. (2008). Rīga: Jāņa Rozes apgāds)

Pamatojums:

Empty dashed box for providing the justification.